

Lambrekin

- Czas powstania 1770
- Miejsce powstania Niemcy
- Wymiary wysokość: 58 cm, szerokość: 199 cm
- Numer inwentarzowy MHK 834/VII
- Muzeum [Muzeum Historyczne Miasta Krakowa](#)
- Tematy [wielokulturowość](#), [religijność](#)
- Technika [haft nicią metalową](#)
- Materiał [aksamit](#), [pasmanteria](#)
- Prawa do obiektu Muzeum Historyczne Miasta Krakowa
- Prawa do wizerunków cyfrowych domena publiczna
- Digitalizacja RPD MIK, projekt Wirtualne Muzea Małopolski
- Tagi [techniki zdobnicze](#), [synagoga](#), [judaika](#), [tkanina](#), [Żydzi](#), [2D](#), [sztuka sakralna](#), [domena publiczna](#), [haft](#)

Wydłużony prostokąt z bordowego aksamitu złożony z trzech zszytych prostokątów: największego w środku, pokrytego haftem, oraz dwóch mniejszych doszytych po bokach, niehaftowanych. Dekoracja w srebrnym i złotawym odcieniu wypełnia powierzchnię środkowego prostokąta: korona flankowana przez gryfolwy i wazony z kwiatami. Ponad nimi, tuż przy górnej krawędzi biegnie napis hebrajski w jednej linii, złożony z czterech rozstrzelonych wyrazów:

כתר תורה
„Korona Tory”
קדש ל”
„Święty dla Pana” (Ks. Wyjścia 28,36)

Pod dekoracją znajduje się czterowierszowy hebrajski napis donacyjny, wyhaftowany metalową nicią:

נ(דבת) י(ד) חח כ(בוד) ה(רב) פסח בן הגאון מ(ורנו) / יוסף אלי ז(כר) צ(דיק) ל(ברכה) א(ב)
/ ב(ית) ד(ין) מבינגא /
נכד הגאון המפורסם מ יוסף שמואל ז(כר) צ(דיק) ל(ברכה) א(ב) ב(ית) ד(ין)
ור(אש) מ(תיבתא דק) ה(ילה) ק(דושה) פפר וזגתו אשת חיל / מ(רת) ב(ילה) בת כ(בוד) מאיר
/ אולמא מפערש ז(כרונו) ל(ברכה) /
שנת תקל בנ(ברא) ה(עולם)

„Dar czcigodnego rabina Pesacha, syna uczonego Józefa Eliasza* błogosławionej pamięci, przewodniczącego sądu rabinicznego w Bingen, wnuka sławnego uczonego Józefa Samuela** błogosławionej pamięci, przewodniczącego sądu rabinicznego i przełożonego akademii rabinackiej świętej gminy we Frankfurcie nad Menem, oraz jego małżonki, «dzielnej niewiasty» (Prov. 31,10), Beli, córki czcigodnego Meira Ulmo z Pfersee błogosławionej pamięci. W roku (5)530 od stworzenia świata [= 1770 r.]”.

* Józef Elias, główny rabin w Bingen, Niemcy, ur. w Krakowie ok. 1645 roku, zm. w Bingen 14 czerwca 1701 roku.

** Józef Samuel Israel Chaim (Hayum) Jesaias, od 1690 roku główny rabin i przełożony akademii rabinackiej we Frankfurcie nad Menem, ur. w Krakowie ok. 1610 roku, zm. we Frankfurcie nad Menem 9 listopada 1703 roku.

Opracowanie: Eugeniusz Duda (Muzeum Historyczne Miasta Krakowa), © wszystkie prawa zastrzeżone

Parochet i lambrekin

Zwyczaj zawieszania [parochetu](#) na drzwiach aron ha-kodesz (szafy ołtarzowej w synagodze, w której znajdują się zwoje Tory) odwołuje się do czasów biblijnych. W Świątyni Jerozolimskiej podobna zasłona oddzielała miejsce Święte od Najświętszego (tak zwanego Świętego Świętych), w którym znajdowała się Arka Przymierza, a w niej Tablice z Dziesięciorgiem Przykazań. Wieko Arki zdobiły złote cheruby, pomiędzy którymi — wedle tradycji — rozciągała się obecność Boża, zwana Szechiną. To ją osłania przede wszystkim parochet, również i dziś. W czasach istnienia Świątyni za zasłonę mógł wchodzić tylko arcykapłan, i tylko raz w roku.

Kolorystyka parochetu jest dowolna. Istnieją jednak dwa wyjątki od swobody dobierania barwy zasłony. W Nowy Rok (Rosh Ha-Szana) i Dzień Pojednania (Jom Kippur) obowiązuje biały kolor parochetu. W te święta religijni Żydzi oczyszczają się ze swoich grzechów. Biel, obowiązująca w te dni również w stroju, symbolizuje wówczas czystość duchową.

Rolę biblijnego złotego wieka Arki Przymierza pełni zaś lambrekin, zwany też kaporet, który z kolei zawieszany nad aron ha-kodesz. Często wraz z parochetem stanowią one kompozycyjną całość. Warto zobaczyć [lambrekin znajdujący się w zbiorach Muzeum Historycznego Miasta Krakowa](#) i porównać symbolikę tych dwóch eksponatów na naszym portalu.

Opracowanie: Kinga Kołodziejska (Redakcja WMM),

Ten utwór jest dostępny na [licencji Creative Commons Uznanie autorstwa 3.0 Polska](#).

Zobacz wszystkie [judaika](#) zgromadzone na portalu WMM.

Tagi: [judaika](#), [Muzeum w Chrzanowie im. Ireny i Mieczysława Mazarakich](#), [religia](#), [tkanina](#), [licencje Creative Commons](#)